

Дата: 16.10.2023

Урок № 7

Тема: Вільям Шекспір (1564 – 1616). «Гамлет». Здобутки драматургії В. Шекспіра.

Мета:

Навчальна: ознайомити учнів з біографією і творчістю англійського драматурга та поета доби Відродження ; визначити філософсько-моральні мотиви трагедії «Гамлет»;

Розвивальна: розвивати вміння опрацьовувати інформацію; формувати уявлення про загальнолюдські цінності;

Виховна: виховувати любов до англійської літератури.

Матеріали до уроку:

На попередніх заняттях ви мали можливість доторкнутися до мистецтва епохи Відродження. Давайте перевіримо ваші знання та увагу, що ви можете сказати про добу Відродження , а зробимо ми це за допомогою інтерактивної вправи «Групування».

«Літературно-психологічний портрет Вільяма Шекспіра»

Дата і місце народження	Хрещений 26 квітня 1564, дата народження невідома, місце народження Стретфорд-на-Ейвоні.
Родовід	Мати письменника Мері Арден належала до збіднілого дворянському роду, становище і заняття якого визначалися невеликим земельним наділом. Це були фермери, скоріше, просто поміщики. Батько драматурга Джон Шекспір походив із селян, але в Стредфорді займався торгівлею зерном, вовною, конями, м'ясом. Його обирали на ряд дуже почесних посад у міському керуванні. У 1565 р. він стає олдерменом (главою міської ради), а в 1571 р. — мером міста. Наприкінці 80-х років XVI ст. Джон Шекспір розорився, але труднощі і неприємності не зломали його, він завжди залишався веселою і життєрадісною людиною.
Освіта, заняття	Про освіту, отриману В. Шекспіром, немає ніяких достовірних відомостей. Вважається, що майбутній драматург учився в Стредфордській граматичній школі, де викладали англійську, латинську, грецьку мови, знайомили з Біблією. Учні граматичної школи читали Вергілія, Цицерона, Горація, Плавта, Теренція, Сенеку.
Світ захоплень	У 1587 році виїхав у Лондон і став грати на сцені, хоча великого успіху як актор не мав. З 1593 року працював у театрі Бербеджа як актор,

	<p>режисер і драматург. При Якові I трупа Шекспіра отримала статус королівської. В 1599 році брав участь у побудові лондонського театру «Глобус», став його пайовиком — і наступні 10 років значився у списках його трупи. Протягом багатьох років Шекспір займався лихварством, а в 1605 році став відкупником церковної десятини.</p>
<p>Творчість</p>	<p>Творчість письменника поділяється на три періоди. <i>Перший</i> датується 1590-1600 рр., дослідники називають його «оптимістичний». У цей період автор писав комедії («Багато галасу з нічого», «Комедія помилок»), трагедію «Ромео і Джульєтта», а також хроніки («Генріх IV», «Річард II», «Генріх VI», «Генріх V»). <i>Другий період</i> (1601-1+608 рр.) називають «драматичним». У цей час автор створює трагедії «Отелло», «Гамлет», «Король Лір», «Макбет», «Антоній і Клеопатра». <i>Третій період</i> був найкоротший і тривав три роки (1609-1612 рр.). Дослідники називають його «романтичним». Автор створює в цей період «Зимову казку», «Бурю», «Перикла», «Цимбеліна».</p>
<p>Визнання та місце у світовій літературі</p>	<p>Шекспір був першим класиком світової літератури, який дав глибоке психологічно й логічно зумовлене зображення характерів у розвитку. Геніальність Шекспіра виявилася й у його мистецтві зображення руху історії,</p>

	<p>виникнення та розвитку ключових історичних подій. Найважливішим художнім відкриттям Шекспіра було його глибоке проникнення у внутрішній світ людської особистості, зображення діалектики душі. Тому Шекспірові герої завжди поєднують типове з неповторно індивідуальним.</p>
Посмертна слава	<p>У 1612 р. літературно-театральна діяльність Шекспіра припиняється. Він більше не пише і не виступає на сцені, а їде з Лондона у свій рідний Стредфорд, де й помирає 23 квітня 1616 року у 52-річному віці. Вільям Шекспір помер, переконаний, що його епоха – вселюдська трагедія. І все ж таки ми маємо право стверджувати – більше за все на світі він любив людину і життя. Інакше не міг би створити безсмертні образи, в яких людство і сьогодні бачить і впізнає себе, знаходячи в них не закам'янілі ідеали, а сучасний погляд у минуле і в майбутнє.</p>

Дім-музей В.Шекспіра в Стратфорд-он-Ейвон

Слово викладача.

За життя Шекспіра і після його смерті ніхто не мав сумніву в тому, що він був творцем прославлених трагедій, комедій і хронік. Але в ХІХ, а потім і в ХХ ст. стало виникати сумніви щодо авторства письменника, так **зване «шекспірівське питання»**.

Існує два погляди на авторство Шекспіра: **традиційний** - Шекспір зі Стретфорда - на - Ейвоні являється автором усього, під цим ім'ям надрукованого, і **нетрадиційний** - справжній Шекспір хтось інший.

Що ж викликає сумніви у науковців? Шекспір був не дуже освіченою людиною, а у своїх творах він виявляє різнобічну обізнаність у багатьох галузях знань: про медицину він писав, як лікар, про закони — як юрист, про рослини — як ботанік, про філософські проблеми — як філософ.

Вражає й словниковий запас письменника: 30 тисяч слів, до того ж знання іноземних мов: французької, італійської, грецької, іспанської, латини.

Автор шекспірівських п'єс добре знав греко-римську міфологію, літературу, історію, був знайомий із справжньою Італією: Венецією, Вероною, Міланом, Мантуєю. А Шекспір, як відомо, ніколи не виїжджав за межі своєї Батьківщини.

Так званий «Чандосівський портрет» невідомого, в якому традиційно бачать Шекспіра

Причини виникнення нетрадиційного погляду:

1. уривчастість відомостей про життя Шекспіра;
2. неймовірна освіченість;
3. зникнення авторських рукописів Шекспіра;
4. опис в його творах життя аристократії;
5. у своєму заповіті Шекспір жодним словом не згадав про рукописи п'єс.

На сьогоднішній день існує 57 так званих "кандидатів у Шекспіра", причому більшість з них – представники вищих суспільних кіл. Вчені згадують таких осіб: філософа Френсіса Бекона, драматурга Крістофера Марло, зведеного брата королеви лорд-камергера Генрі Тюдора (лорда Гендсона), Роберта Сесіла (графа Солсбері), Генрі Ріслі (графа Саутгемптона), Мері Герберт (графиню Пембрук) та навіть саму "вінченосну особу" – королеву Єлизавету Тюдор. Роджена Меннерса (п'ятий граф Ретленд).

«Ретлендбеконсаутгемптоншекспір» — це фантастичне ім'я вигадав англійський письменник Джеймс Джойс. У своєму романі "Улісс" весь 9-й розділ він присвятив проблемі "Загадка Шекспіра".

Шекспір – геніальна людина доби Відродження

Словникова робота.

Трагедія — драматичний твір, в основу якого покладено гострий, непримиримий конфлікт, а герой потрапляє у безвихідне становище, вступає в боротьбу з нездоланими у даній ситуації силами й часто гине. **Трагічне** —

одна з основних естетичних категорій, з якою пов'язується велике нещастя, страждання, безвихідь становища чи загибель людини.

Інтрига (від лат. *intricare* — заплутувати) — спосіб організації подій у драматичному, рідше епічному, іноді ліричному творах за допомогою складних, напружених перипетій, гострої боротьби мотивів, часто прихованих намірів.

Конфлікт (від лат. *conflictus* — зіткнення) — зіткнення, протиставлення. Від змістовності й переконливості художнього конфлікту залежить суспільна значущість твору.

Повідомлення про історичні джерела трагедії «Гамлет».

Легенда про Амлета. За часів Шекспіра в Англії була добре відома середньовічна легенда про принца Амлета, яку записав **Саксон Граматик** близько 1200 року. Як свідчить давній автор, володар Ютландії був убитий своїм братом Фенгом, котрий потім одружився з його вдовою. Син убитого, молодий Амлет, вирішив помститися за батька. Щоб виграти час і не викликати підозри, Амлет прикинувся божевільним. У його промовах був прихований підтекст, але ніхто не розумів та й не прислухався до «божевільного». Друг Фенга вирішив перевірити, чи насправді Амлет божевільний, проте Амлет убиває його і, обдуривши всіх, одружується з донькою англійського короля і повертається до Ютландії. У фіналі він убиває Фенга і всіх придворних, які зрадили його і батька. Середньовічний Амлет — людина досить жорстока, людина дії, рішуча у своїх вчинках. Середньовічний сюжет був типовою історією про помсту. Принц Амлет виступає тут справжнім героєм, він стає королем, досягнувши вищої справедливості.

Художник Н.Кузьмін. Портрет Гамлета

Історія про Амлета привертала увагу багатьох митців доби Відродження. Французький письменник **Бельфоре** переповів цю легенду у своїх «Трагічних повістях». А у 80-х роках XVI ст. на лондонській сцені була поставлена п'еса про Гамлета, написана, вірогідно, драматургом **Томасом Кідом**. У 1601 році до цього сюжету звернувся Вільям Шекспір у своїй трагедії «Гамлет».

Порівняльний аналіз

Середньовічний Амлет	Гамлет Шекспіра
Герой легенди переміг і став королем	Гамлет Шекспіра загинув

У центрі - події зовнішні	Головне - події внутрішнього життя героя
Амлет - справжня людина Середньовіччя.	Гамлет — надзвичайно складна натура, людина Нового часу. Гуманіст, вважав людину вищим творінням природи
Хитрий, жорстокий, цілеспрямований, кмітливий месник	Розумний, чесний, правдивий, благородний
Вчинками керує мотив кровної помсти і бажання особистого звеличення.	Гамлет — особистість, воїн, вчений, поет. Навчався у Віттенбергському університеті (Німеччина). Вивчав філософію, цитував античних філософів і поетів, цінував мистецтво, любив театр, захоплювався фехтуванням. Герой здатний аналізувати життєві явища і робити філософські узагальнення та висновки
Середньовічна хроніка, драматичний твір про помсту	Філософський твір про сенс буття людини, про пізнання нею самої себе та оточуючого світу

Робота над композицією трагедії «Гамлет»

Композиція трагедії				
Дія I	Дія II	Дія III	Дія IV	Дія V
<i>4 сцени</i>	<i>2 сцени</i>	<i>4 сцени</i>	<i>7 сцени</i>	<i>2 сцени</i>
Зав'язка	Розвиток дії	Сцена перша - розвиток дії. Сцена друга - кульмінація.	Швидкий розвиток дії, загострення конфліктів	Розв'язка

		Третя і четверта сцени - динамічний розвиток дії		
Особливості побудови трагедії				
“зволікання” дії, “спектакль у спектаклі”				
Три сюжетні лінії				
1) помста Гамлета за смерть батька	2) помста Лаерта за смерть його батька і божевілья сестри Офелії з подальшим самогубством	3) помста норвезького принца Фортінбраса за загибель його батька від руки короля Гамлета		
Інтрига твору	Особливість конфлікту		Проблематика трагедії	
помста принца Гамлета королю Данії Клавдію, який убив його батька. Ця помста переросла межі особистої ненависті й набула суспільних мотивів	зовнішній конфлікт — конфлікт Гамлета з оточуючим світом зла і з королем Клавдієм та його прибічниками;	внутрішній конфлікт - постійне боріння двох "Я" у самому Гамлеті — рішучості й вагань, сміливості й коливань, любові до людей і ненависті до них	батьки і діти, проблеми моралі, тиранія, нищість людини, помста, зрада, проблеми мистецтва, дружба, кохання, вірність, честь, обов'язок,	

			<i>велич людини, влада</i>
Тема помсти + філософські роздуми про сенс буття людини			
Монологи Гамлета – філософські роздуми про життя та людину			
Гамлетизм — розчарування, безкінечні міркування, роздумування, нездатність зважитись на рішучий вчинок.			

Особливості драматургії Шекспіра

- змальовував долю окремих людей на фоні суспільного життя;
- зображував людські характери в динаміці;
- герої розкриваються в дії, а не в словесних характеристиках;
- показував життя в контрастах;
- підпорядковував форму драми завданням змісту, що сприяє миттєвості розвитку дії;
- концентрація дії в кульмінаційних її сценах.

В. Шекспір увійшов у літературу в той період, коли митці зосередилися на показові внутрішнього світу людини. Саме тому Шекспір прагнув пізнати таїну людського серця , поринути в глибини людської душі . Для чого? Можливо, щоб краще пізнати себе самого себе та світ, в якому він жив.

Питання для контролю:

- Які основні особливості конфлікту трагедії «Гамлет»?
- Чим відрізняється образ Гамлета, героя трагедії Шекспіра, від свого «прототипа», принца Амлета, згадку про якого залишив Саксон Граматик?

Домашнє завдання

Знати зміст трагедії Гамлета.

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

y.levchuk2976@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.